

בענין:

1. **מר דוד פרידמן ת"ז 034554519**
2. **עמותת רוח חדשה בארגון המורים, ע"ר 580496768**
שניהם ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל ברך ו/או עינת שלו
אצל מיכאל ברך ושות', משרד עורכי דין ונוטריון
רח' ויצמן 2, תל אביב, 64239 (בית אמות השקעות)
טל': 03-6932833, פקס: 03-6932834
3. **מר אשר רוזנטל**

להלן: "התובעים"

נגד

1. **ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, בסמינרים ובמכללות (אגודה עותומנית) (להלן: "ארגון המורים")**
2. **מר רן ארז, יו"ר הנהלת ארגון המורים**
שניהם מדרך מנחם בגין 23, תל אביב, 66184
ע"י ב"כ עו"ד סיגל פעיל ו/או עו"ד יפעת תבור
ו/או עו"ד זהר גיבס
טל: 03-6091001 פקס: 03-6091002

להלן: "הנתבעים"

פסק דין

1. בפנינו עתירות של שני חברי ארגון המורים שהודיעו שהם מתכוונים להתמודד על ראשות הנהלת ארגון המורים בבחירות שהיו אמורות להתקיים בתחילת שנת 2009.
2. המדובר בעתירות שהגישו מר דוד פרידמן (להלן "מר פרידמן") וכן מר אשר רוזנטל (להלן: מר רוזנטל) כנגד א. המורים העל יסודיים (להלן: ארגון המורים ו/או הארגון) וכנגד מר רן ארז המכהן כיו"ר הנהלת א. המורים. (להלן: מר רן ארז).
3. שתי העתירות הנ"ל הוגשו בנפרד, אך ביה"ד החליט בתחילת הדרך לאחד את שני הדיונים בשני התיקים, לאור העובדה כי מדובר בעתירות דומות ובסעדים דומים. (להלן: התיק המאוחד)
4. יתרה מכך, בתחילת הדיונים בתיק המאוחד הועלתה בקשה להפריד את הדיונים ו/או ליתן פס"ד נפרדים בשני התיקים הנ"ל, וביה"ד החליט בזמנו כי ענין מתן שני פס"ד נפרדים ידון בהמשך ויוחלט על כך בפסק הדין הסופי.
5. לאחר ששמענו את כל הדיונים בתיק המאוחד, אנו מחליטים כי אין ליתן שני פס"ד נפרדים בשתי העתירות, וכי ינתן פס"ד אחד שיתייחס לאמור בשתי העתירות גם יחד.
6. עניינן של העתירות שבפנינו הוא בקשה למתן שני סעדים עיקריים כדלקמן:
א. ליתן צו עשה המורה לארגון המורים להעביר לידי התובעים העתק צילומי של פנקס החברים של הארגון וכן רשימת בתי ספר בהם מלמדים מורים חברי הארגון וכן שמות חברי מועצת וצירי ועידת הארגון.

- ב. להורות על מינוי של שופט בדימוס בתפקיד של מפקח על הבחירות הקרובות לארגון שיפקח על תקינות הליך הבחירות ו/או יקבע את סדרי ומועדי הבחירות ועוד...
7. יש לציין, כי בעתירתו של מר רוזנטל קיימת בקשה לסעד נוסף שלא מופיע בעתירתו של מר פרידמן והוא לאפשר למועמדים לתפקידים בארגון לנהל תעמולה בעיתון ובאתר הארגון.
8. הנתבעים הגישו כתב הגנה בו הם מבקשים לדחות את עתירותיהם של התובעים.
- הליכים משפטיים קודמים:**
9. טרם כניסה לעובי הקורה, יש מקום להביא ולציין את ההליכים המשפטיים הקודמים ו/או האחרים שהתנהלו בערכאות שיפוטיות אחרות לפני תחילת הדיונים בתיק המאוחד ו/או תוך כדי הדיונים.
10. יוער כבר כאן, כי כל ההליכים המשפטיים הללו הוגשו ע"י מר פרידמן ולא ע"י מר רוזנטל אשר הקפיד להגיש את עתירותיו בפני ב"ד זה.
11. ביום 27.7.08 הגיש מר פרידמן תביעה בהמרצת פתיחה לביהמ"ש המחוזי בתל אביב - יפו ובה בקשה לסעדים שונים שדומים במהותם לסעדים שהתבקשו בעתירות שבפנינו, כאשר בצמוד לכך הגיש מר פרידמן בקשה למתן סעדים זמניים לביהמ"ש המחוזי.
12. ביום 29.10.08 ניתן פס"ד בביהמ"ש המחוזי ע"י כבוד סגן הנשיא – השופט יהודה זפט, ובו הוא קבע בין היתר כי "לא מצאתי בטיעוני המבקש טעם משכנע להתערבות ביהמ"ש בטרם מוצתה זכותו של המבקש להביא את המחלוקת בינו ובין המשיב להכרעת בית הדין", והכוונה להכרעת בית דין זה.
13. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין של ביהמ"ש המחוזי הנ"ל ביום 13.11.08 כאשר ביהמ"ש העליון נתן פס"ד בערעור זה ביום 15.12.08.
14. בפסק דינו, קבע ביהמ"ש העליון, בין היתר, כי "... הרעיון מאחורי נקיטת מהלכים בפני בית הדין הוא, שיתאפשר למערערים להציג טענותיהם בפני בית הדין. ובהמשך – אם הדבר ידרש – בפני בית המשפט המוסמך, ובלבד שתהא עילה לעשות כן, כל זאת בטרם תערכנה בחירות לוועידה של המשיב 1... לפיכך, לא יהיה מנוס מדחיית הבחירות כך שלמערערים תעמוד תקופה של 30 ימים לפחות מעת שתתקבל החלטה סופית בערכאת הערעור של בית הדין ועד למועד הבחירות...".
15. לאור פסק הדין הנ"ל של ביהמ"ש העליון, נידחו הבחירות לארגון המורים שהיו אמורות להתקיים בתחילת שנת 2009, וזאת לאור קיומו של ההליך שבפנינו.
16. ב"כ הצדדים ניסו לתת פרשנות שונה לפסק הדין של ביהמ"ש העליון, אך פסק הדין של כבוד ביהמ"ש העליון ברור לחלוטין ואין צורך ליתן לו פרשנות כזו או אחרת.
17. משמעות פסק הדין של ביהמ"ש העליון היא כי יש להעביר את "זירת הקרב" לבית דין זה, וכי הבחירות לארגון המורים תידחנה כך שתעמוד תקופה של 30 ימים לפחות מעת שיתקבל פסק דין הסופי בערכת הערעור של בית דין זה, ועד לתחילת מועד הבחירות שהן הבחירות שמתקיימות לבחירת הצירים לוועידה בבתי הספר השונים.
18. כתוצאה ולאור האמור בפסק הדין של ביהמ"ש העליון, הגיש מר פרידמן יחד עם עמותת "רוח חדשה לארגון המורים" את תביעתו זו שבפנינו ביום 16.12.08.
19. יש עוד לציין, כי בתיק זה התקיימו 24 ישיבות הוכחות ארוכות בהן הושמעו ונחקרו עדים רבים משני הצדדים, כאשר ביה"ד אף נטל חלק פעיל כאשר ראה לנכון לחקור ו/או לשאול עדים כאלה ואחרים תוך כדי הדיונים.

20. יש עוד להוסיף, כי במהלך הדיונים בתיק זה הוגשה ביום 9.3.09 תביעה נוספת ע"י מר פרידמן לביהמ"ש המחוזי בת"א בהמרצת פתיחה, ואף ביקשו בין היתר לפסול את הרכב בית דין זה ולעכב את ההליכים שמתנהלים בתיק זה בפני בית הדין.
21. ביום 26.3.09 ניתנה החלטה בבקשה לסעדים הזמניים שביקש מר פרידמן ע"י כבוד סגן הנשיא השופט זפט, כאשר ביהמ"ש המחוזי דחה למעשה את הבקשות לסעדים הזמניים.
22. אף בקשת רשות ערעור שהגיש מר פרידמן לביהמ"ש העליון על ההחלטה הנ"ל של ביהמ"ש המחוזי נדחתה אף היא, כאשר ביהמ"ש המחוזי אף המליץ קודם לכן למר פרידמן להסכים למחיקת תביעתו.
23. ביום 6.5.09 ניתן פס"ד ע"י ביהמ"ש המחוזי שמורה על מחיקת התובענה, כאשר אף הוצא "צו גודר" המונע הגשת תובענה נוספת לביהמ"ש המחוזי עד מתן פסק דין ע"י בית דין זה.

חלק א' - דיון בקשר לבקשות לקבלת פנקס החברים של הארגון ופרטים נוספים:

24. התובעים מבקשים מביה"ד כי יורה לארגון המורים להעביר לידיהם העתק צילומי של פנקס החברים של הארגון, שכולל את שם החבר, כתובתו, מס' הטלפון, כתובת האימייל וכן שם בית הספר בו הוא מלמד.
25. בנוסף, מבקש מר פרידמן לקבל גם את רשימת בתי הספר בהם מלמדים מורים חברי הארגון, מספר חברי הארגון בכל בית ספר תוך פירוט מפתח בחירת הצירים לוועידה וחתך של בתי הספר, וכן שמות חברי מועצת וצירי ועידת הארגון.
26. לצורך דיון והכרעה בבקשות אלו, יבחן בית הדין את קיומן של הוראות חוק, אם בכלל, שמתירות ו/או מאפשרות ו/או אוסרות ו/או מחייבות מתן פרטים אלו לידי הנתבעים.
27. בנוסף, יבחן ביה"ד אם יש מקום ליתן פרשנות מרחיבה או מצמצמת להוראות חוק אלו, במידה והן קיימות, וזאת לאור נסיבות הענין ו/או לאור כללי הצדק הטבעי ו/או לאור כללי המשפט הציבורי.
28. בנוסף לכל האמור, יבחן בית הדין אם יש הוראות בתקנון ארגון המורים ו/או בנוהלי בקשר לאמור, תוך התייחסות בית הדין להוראות אלו.
29. טרם דיון בהכרעה בכל האמור, יש מקום לפרט את מוסדות הארגון וכן לבחון את שיטת הבחירות בארגון המורים, כיוון שיש לכך השפעה מכרעה על ההחלטה בסעדים אלו.

פירוט מוסדות ארגון המורים:

30. המוסד העליון של הארגון הוא הוועידה הארצית, שאמורה להתכנס אחת ל 3 שנים (סעיף 12 לתקנון הארגון – להלן: "התקנון"), שמספר חבריה הוא כ- 550, ומורכבת מנציגים נבחרים מבתי הספר השונים בארץ, כך שרוב בתי הספר שולחים ובוחרים נציג אחד לוועידה.
31. בין כינוס ועידה לוועידה, המועצה היא הגוף העליון של הארגון שאמורה לדון בכל ענייני הארגון, שמספר חבריה הוא 53 (סעיף 25.4 לתקנון), וחבריה נבחרים בסניפים השונים ע"י צירי הוועידה שנבחרו בבתי הספר השונים.
32. הנהלת הארגון היא בעצם הרשות המבצעת של ארגון המורים שמספר חבריה 8 והם נבחרים ע"י מועצת הארגון (סעיף 30 לתקנון).
33. יו"ר הנהלת הארגון הוא בעצם ראש הרשות המבצעת והוא גם נבחר ע"י מועצת הארגון (סעיף 30 לתקנון).

שיטת הבחירות למוסדות הארגון:

34. הבחירות בארגון המורים הן שלביות ומדורגות, כאשר ההוראות בקשר לקיום הבחירות מצויות בתקנון הארגון שנקבעו ע"י הוועידות השונות ו/או בנוהלי עבודה של ארגון המורים שנקבעים מעת לעת ע"י הנהלת ארגון המורים (להלן: "הנוהלים"). הנוהלים שרלוונטיים לענייננו כיום הם הנוהלים מיום 8.7.08 לגבי הבחירות בסניפים – נוהל מס' AD-14-00 (להלן נוהל א') וכן מיום 3.11.08 לגבי הבחירות בבתי הספר לתא הגימלאים ועוד... – נוהל מס' AD-12-00 שהוגש וסומן נ/ 54 (להלן נוהל ב').

שלב א' – בחירות לצירי ועידת ארגון המורים

35. השלב הזה הוא השלב הראשון והבסיסי ביותר בבחירות שמתקיימות בארגון.
36. בשלב הזה אמורים להיבחר כ- 550 צירי ועידת הארגון כנציגיהם של בתי הספר השונים בארץ.
37. הבחירות לצירי הוועידה אמורות להתקיים "לא מוקדם יותר משמונה שבועות, אך לא יאוחר מארבעה שבועות" לפני מועד הוועידה (סעיף 13 לתקנון וכן סעיף 5.3.3 לנוהל ב').
38. הגוף הבוחר את צירי הוועידה הם המורים חברי הארגון בכל בית ספר שבוחרים ושולחים את נציגיהם כצירים לוועידה, כך שכל בי"ס הוא יחידה עצמאית שבוחרת את נציגה ו/או נציגיה לוועידה, על פי מודד שקבוע בנוהלים ובתקנון (סעיף 21 לתקנון וכן סעיף 5.6 לנוהל ב').
39. על פי מודד זה, רוב בתי הספר בארץ שולחים נציג אחד לוועידה לכל בי"ס, כאשר יש בתי ספר ששולחים יותר מנציג אחד לפי מספר חברי המורים בארגון, ויש בתי ספר קטנים ששולחים נציג אחד לוועידה במשותף עם בי"ס קטן אחר, על פי צרופים שנקבעים לצורך כך.

שלב ב' – בחירות סניפיות לחברי מועצת הארגון ותפקידים אחרים

40. ארגון המורים מחולק ופועל מתוך 13 סניפים גיאוגרפיים, כך שכל סניף הינו יחידה עצמאית שבוחרת את נציגיה למועצת הארגון וכן לוועדת ביקורת ובית דין חברים של הארגון.
41. לאחר שנבחרו צירי הוועידה השונים מכל בתי הספר בארץ (כמפורט בשלב א'), מתכנסים צירי הוועידה שנבחרו בכל סניף בנפרד (ממוצע של כ- 45 צירים בכל סניף) שבוחרים את נציגיהם למועצת הארגון (כ 4 חברי מועצה לכל סניף), וכן נציג אחד מכל סניף לוועדת ביקורת ונציג אחד נוסף מכל סניף לבית דין חברים.
42. הפועל היוצא הוא, כי הגוף הבוחר את חברי מועצת הארגון מורכב מצירי הוועידה שנבחרו בכל סניף וסניף, כאשר הנוהלים לכך קבועים בנוהל א', וכי חברי מועצת הארגון חייבים לבוא ולהיבחר קודם לכן כצירים לוועידה בבתי הספר השונים.

שלב ג' – בחירות להנהלת הארגון ויו"ר הנהלת הארגון

43. חברי מועצת הארגון בוחרים מתוך חבריה את שמונת חברי ההנהלה וכן את יו"ר הנהלת הארגון (סעיף 30 לתקנון וכן סעיף 5.6 לנוהל א').
44. היוצא הוא, כי הגוף הבוחר של ההנהלה ויו"ר ההנהלה מורכב מחברי מועצת הארגון, וכי חברי ההנהלה ויו"ר ההנהלה חייבים לבוא ולהיבחר קודם לכן כחברים במועצת הארגון.

דיון והכרעה:

45. ב"כ שני הצדדים הביאו אסמכתאות שונות בסיכומיהם בקשר לענין זה , אך תחילה נבחן את הוראות החוק בקשר לכך, כלומר אם קיימות הוראות חוק שאוסרות ו/או מתירות ו/או מאפשרות ו/או מחייבות את ארגון המורים להעביר לידי התובעים את רשימת כלל החברים של הארגון (להלן: "פנקס החברים")
46. הטענה העיקרית של התובעים בקשר לכך היא כי לאור העובדה שהם החליטו להתמודד על ראשות הנהלת ארגון המורים הם זכאים לקבל לידיהם את פנקס החברים הנ"ל כדי לאפשר להם לפנות לכל המורים כדי לקדם את בחירתם לתפקיד זה.
47. ארגון המורים מתנגד לכך וטוען בין היתר כי מדובר במאגר מידע חסוי , ויתרה מכך טוען הארגון , הוצאת מידע זה החוצה יש בו משום חשש ממשי לפגיעה בארגון המורים, אם מידע זה יגיע לגורמים חיצוניים אשר עלולים לעשות שימוש במידע זה כדי לפגוע בארגון המורים ו/או בחבריו.
48. בית הדין יבחן את הוראות החוק בקשר לכך תוך מתן איזון לאינטרסים השונים.
49. ארגון המורים טוען כי רשימות הארגון חוסות תחת ההגדרה של "מאגר מידע" כמשמעו בחוק הגנת הפרטיות תשמ"א – 1981 (להלן: "חוק הגנת הפרטיות") ולכן חל עליו איסור להעביר מידע זה לגורם חיצוני כלשהו .
50. טוען ב"כ המלומד של התובעים עו"ד בך כי ע"פ סעיף 7 (2) לחוק הגנת הפרטיות "אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, שכשלעצמו אינו יוצר אפיון שיש בו פגיעה בפרטיות ... " אינו נחשב למאגר מידע.
51. נכון הוא כי אוסף הכולל רק שם , מען ודרכי התקשרות אינו נחשב כשלעצמו מאגר מידע, ובתנאי שהוא "אינו יוצר אפיון שיש בו פגיעה בפרטיות..."
52. אין ספק כי פנקס החברים שכולל את כלל רשימת חברי ארגון המורים יוצר אפיון שיכול ליצור פגיעה בפרטיות, שכן מדובר ברשימה מאופיינת ולא אקראית של בני אדם , שהמאפיין את כולם הם היותם חברי ארגון המורים.
53. כיוון שכך, יש לראות בפנקס החברים הנ"ל מאגר מידע כמשמעותו בחוק. ראה לצורך כך נ/15 שהוא אישור לרישום וניהול רשימת חברי הארגון כמאגר מידע , שם גם נרשם כי "האפיון – מקצוע".
54. התובעים מנסים עוד להקיש עוד לענייננו מסעיף 39 לחוק העמותות התש"מ – 1980 (להלן: "חוק העמותות"), ולפיו קיימת זכות לכל אחד מחברי העמותה לעיין בפנקס החברים של העמותה.
55. יאמר כבר כאן , כי ארגון המורים אינו עמותה רשומה אלא הוא אגודה עותומאנית , כך שאילו ארגון המורים היה עמותה ברור כי היתה עליו חובה לאפשר וליתן לידי כל חבר בארגון , אם רצונו בכך , את רשימת חברי הארגון.
56. דא עקא , שארגון המורים אינו כאמור עמותה אלא אגודה עותומאנית וחל עליו החוק העותומאני על האגודות, וזאת במיוחד לאור האמור בסעיף 67 לחוק העמותות שקובע כי "הוראות חוק זה לא יחולו על אגודות שהן ארגונים של עובדים... קיימים או שנוסדו לפני עבור שלש שנים מיום תחילת חוק זה".
57. אין ספק שארגון המורים במהותו הוא ארגון עובדים שמאגד בתוכו את כלל המורים ועובדי ההוראה בבתי הספר העל יסודיים ומכללות.
58. מעיון בחוק העותומאני הנ"ל (סעיף 7) עולה כי אין חובה מקבילה כמו שקיימת בחוק העמותות להעמיד את פנקס החברים לעיון כל החברים , אלא נקבע כי הצגת פנקסים של אגודה

עותומאנית תהיה "לפי כל דרישה מצד הרשות המשפטית או ההנהלתית", ואין כאמור חובה או דרישה כי אלו יוצגו לכלל החברים.

59. לאחר שבחנו את הוראות החוק בקשר לאמור, יש מקום לבחון אם יש ליתן פרשנות מרחיבה או מצמצמת להוראות חוק אלו לאור כללי הצדק הטבעי וכללי המשפט הציבורי, תוך בחינת האינטרסים השונים ואיזונם.

60. אין ספק כי כללי המשפט הציבורי ו/או כללי הצדק הטבעי מחייבים מתן אפשרות לכל מועמד בכל תפקיד שהוא (במיוחד ציבורי) לקבל לידי את רשימת כלל החברים בגוף הבוחר, כדי לאפשר לאותו מועמד לפנות לכלל ציבור הבוחרים על מנת לקדם את מועמדותו לתפקיד.

61. יחד עם זאת, ברור כי כל אשר נדרש בענין זה הוא שכל מועמד יקבל לידי את רשימת הבוחרים של הגוף הבוחר שאמור לבחור את בעלי התפקידים השונים, ולא מעבר לכך.

62. בקשר לכך טוענים ב"כ שני הצדדים טיעונים שונים, אשר אם נתמצת אותם, מדובר בשני טיעונים שונים ומנוגדים, כאשר בית הדין יצטרך לאזן בין שני שיקולים אלו ע"פ משקלו של כל טיעון.

63. טוענים התובעים, כי על אף העובדה כי הבחירות לראשות הנהלת הארגון אינן אישיות, אלא יו"ר הנהלת הארגון נבחר כאמור ע"י חברי המועצה בלבד ולא ע"י כלל המורים חברי הארגון, הרי מכל מקום רשימת כלל חברי הארגון נחוצים לאלו שהכריזו כי הם מתכוונים להתמודד לראשות הארגון.

64. בסכומיו טוען מר פרידמן באמצעות עו"ד בך בסעיף 117, 118, 120 כי "...שלב הבחירות בבתי הספר הוא השלב המכריע את הבחירות לתפקיד יו"ר הארגון. זאת שכן, בשלב זה נבחרים 550 הצירים לוועידה, אשר בוחרים אחר כך את 53 חברי המועצה, אשר בוחרים אחר כך את ההנהלה ואת היו"ר. לכן על מנת שמורה יוכל לזכות בתפקיד יו"ר הנהלת הארגון הוא צריך לזכות בתמיכה בוועידה. לצורך כך, עליו לנסות לגרום לכך שבכל בתי הספר ברחבי הארץ יבחרו ככל הניתן יותר צירים התומכים בו מאשר במתמודדים מולו... לצורך זה, דרוש למתמודד פנקס החברים".

65. אין ספק כי מדובר בטיעון אמיתי אשר אין לזלזל בו.

66. מנגד, טוענים הנתבעים באמצעות עו"ד פעיל שיקול נגדי בדבר "הסכנות הטמונות במסירת פנקס החברים לכל דורש ולתובעים". (ראה פרק ה.3. לסיכומי הנתבעים).

67. הנתבעים טוענים כי טמונות סכנות רבות במסירת העתק מפנקס החברים לתובעים או לכל חבר ארגון אחר "רק עקב היותו חבר או מתמודד בבחירות, כך שלמעלה מהאמור לעיל קיים אינטרס ממשי ועליון באי חשיפת פנקס החברים ובשמירה על פרטיות חברי הארגון...הדבר נכון גם בנוגע לפרטים הבסיסיים ביותר שמבוקשים ע"י הנתבעים, כגון שם, ת"ז, פרטי התקשרות וכתובת". (סעיף 69 לסיכומי הנתבעים).

68. הנתבעים הציגו לשם הדוגמא מסמכים שיש בהם כדי להוכיח טענה זו בדבר הסכנות שכרוכות במסירת פנקס החברים, כמו למשל מכתב נ/17 שהוא מכתב משרד החינוך בקשר לשיבוצם של מורים חברי הארגון שלא מעוניינים להצטרף לרפורמת "אופק חדש" בחט"ב, כאשר נרשם בתחתית העמוד בכיתוב אשר כנראה לא היה אמור להיות בתפוצה כי "אין לשבצם לעבודה בשנה"ל תשס"ט שלא במסגרת הרפורמה".

69. היוצא לכאורה ממכתב זה כי נראה שמשרד החינוך מקשה (אם לא מעבר לכך) על מורים חברי הארגון בחט"ב שלא מסכימים להצטרף לרפורמת "אופק חדש" שביוזמת הסתדרות המורים.

70. עוד הובאו בפנינו עדויות של מורים כמו מר שרון גול שהעיד בין היתר מידיעתו האישית כי "מורים חברי הארגון נתונים בלחצים מצד משרד החינוך ומצד רשויות מקומיות ... אני מכיר מקרים, כמו מקרה עם עיריית נס ציונה שיש שם 15 מורים שהוכנסו לאופק חדש ויש עליהם לחץ עד כדי פיטורין מצד ראש העיר...". (ראה עמוד 4 לפרוטוקול הדיון מיום 10.8.09).

71. עוד הובא בפנינו מכתב שנכתב ע"י מורה ביום 17.12.08 (הוגש כנספח א' בסיכומי הנתבעים) שהיא מתומכיו של מר פרידמן ובו היא כותבת בין היתר כי "אני אישית קיבלתי במהלך השביתה פניות ממשדך האוצר להיפרד כקבוצת המורים הנאבקים בשטח מרן ארז ולהכריז כי הוא אינו מייצג אותנו..."
72. עינינו הרואות אם כן, כי קיימים גורמים שונים, כאלה ואחרים, אשר מעוניינים בצורה כזו או אחרת להחליש את מאבק ארגון המורים, ובכך אף עלולים להיפגע עקב כך, מורים חברי הארגון.
73. יש עוד להוסיף ואין להתכחש לכך, כי קיים מאבק סמוי ו/או גלוי בין ארגון המורים לבין הארגון המתחרה – הסתדרות המורים, כאשר כל אחד משני הארגונים מנסה לגייס ככל היותר חברים לשורותיו.
74. יש לציין, כי מר פרידמן אף הסכים לכך בעדותו בפנינו כאשר הוצג לפניו נ/17 ונשאל אם הוא מכיר את הסיכון הזה של המורים חברי הארגון, הוא השיב בעמוד 2 לפרוטוקול מיום 8.1.09, כי "...לפי המסמך המדובר אני מבין שיש אמת בדבר".
75. מכל האמור לעיל, שוכנענו כי אכן קיימים סיכונים שונים לארגון ו/או לחבריו, אם רשימת חברי הארגון ופרטיהם יהיו מפורזים לכל דיכפין.
76. שמענו וקראנו את הודעתם של התובעים, מר פרידמן ומר רוזנטל, כי מוכנים הם להתחייב ולחתום על כל מסמך שלא יפיצו את הרשימות שיקבלו, אם יקבלו, מארגון המורים.
77. נאמר כבר כאן כי דעתנו לא נחה מאמירה זו לאור הסיכונים הרבים ששוכנענו שקיימים במקרה של הפצת ומסירת פנקס חברי הארגון.
78. איננו חושדים בתובעים כי יש להם רצון ו/או כוונה לפגוע בארגון ו/או להפיץ במכוון את רשימות חברי הארגון אם אלו יגיעו לידיהם, אבל ברור שלא ניתן להבטיח ענין זה אף ע"י חתימותיהם ו/או התחייבותיהם של ה"ה פרידמן ורוזנטל.
79. כיוון שכך, ולסיכום ענין זה, קיימים בפנינו שני אינטרסים מנוגדים בעלי משקל, אשר נצטרך ליתן את דעתנו בקשר אליהם, תוך איזונים, והכל לפי משקלו של כל אינטרס מול השני.
80. אנו מקבלים כאמור את טיעונם של התובעים בדבר הצורך לנסות ולהשפיע כבר בשלב הראשון של הבחירות על המורים השונים בבתי הספר, כי יבחרו צירים לועידה שיתמכו במועמדות של כל אחד מהם לקראת הבחירות למועצת הארגון, להנהלה וליו"ר ההנהלה.
81. מנגד, שוכנענו כאמור בדבר הסיכונים הרבים והפגיעות האפשרויות שקיימים לארגון או לחבריו במקרה שפנקס החברים יופץ החוצה.
82. לאור העובדה, כי מדובר בשני שיקולים מנוגדים וחשובים, יצטרך ביה"ד לאזן כאמור בין שני שיקולים אלו, כאשר כבר כעת אנו קובעים כי משקלו של השיקול השני בדבר הסיכונים האפשריים בארגון ו/או בחבריו במקרה של הפצת רשימת חברי הארגון גדול בעינינו מאשר משקלו של הטיעון האחר בדבר הצורך לרצות להשפיע על כלל המורים לגבי התמיכה העתידית בחברי המועצה שיבחרו את יו"ר הנהלת הארגון.
83. משקלו של כל אחד משני האינטרסים הנ"ל נקבע על ידנו על פי שני קריטריונים:
א.גודל הפגיעה ו/או הנזק שעלול להיגרם במקרה של היענות או אי היענות לבקשה למסור את רשימת פנקס החברים.
ב.האם ניתן למצוא פתרון חלופי אחר לסעד המבוקש שיש בו כדי ליתן מענה כזה או אחר לצרכים הנדרשים והנחוצים.
84. כאשר אנו שוקלים את שני הקריטריונים הנ"ל, אנו מגיעים למסקנה כי ללא ספק גדול בעינינו השיקול והאינטרס בדבר הסיכונים הקיימים והנזק האפשרי במקרה של מסירת פנקס החברים לעומת הנזק האפשרי שעלול להיגרם לתובעים מאי מסירת פנקס החברים הכללי לידיהם.

85. יתרה מכך, אין ספק כי ניתן למצוא פתרון חלופי אחר לתובעים בדבר הצורך לרצות ולהשפיע על כלל המורים בבתי הספר כי יבחרו נציגים לוועידה שיתמכו ויבחרו בעתיד את חברי המועצה שיתמכו במועמדותו של זה או אחר לתפקיד יו"ר הנהלת הארגון.
- תמיד קיימת האפשרות לתובעים, ו/או לכל חבר בארגון שמעוניין להתמודד לתפקיד יו"ר הנהלת הארגון לפנות לבתי ספר, בעצמו ו/או באמצעות תומכיו, ולהשפיע עליהם כי יבחרו בנציגים כאלו או אחרים לוועידה.
- עוד קיימת האפשרות לתובעים או לכל מי שמעוניין להתמודד ליוזם כנסים, חוגי בית, לפרסם בתקשורת, להקים אתר באינטרנט, ובכך להגיע למקסימום מורים חברי הארגון, והכל כדי לנסות ולהשפיע ולקדם את מועמדותם לתפקיד.
86. סיכומו של דבר, לאחר שקילת האינטרסים השונים, אנו מחליטים כי הקו המנחה והכלל שינחה אותנו בקשר למסירת פנקס הבוחרים הוא כי פנקס הבוחרים ימסר בכל שלב, לפי השלב בו מתקיים הליך הבחירות, לכל אחד מהחברים חברי הגוף הבוחר באותו השלב בלבד, אם רצונו בכך.
87. לצורך כך אנו מחליטים כדלקמן:
- א. הארגון, כך שבכל בית ספר מתקיימות בחירות פנימיות – עצמאיות ובנפרד, לצורך בחירת נציג ו/או נציגי אותו בי"ס לוועידה.
- כל בי"ס הוא כאמור יחידה עצמאית, וניתן להגדירו כתת – איזור לצורך קיום הבחירות.
- היוצא הוא, כי הגוף הבוחר בשלב הזה כיחידה עצמאית הוא המורים חברי הארגון בכל בית ספר בנפרד, שבוחרים כאמור את נציגיהם לוועידה.
- לאור הקו המנחה שהחלטנו לפעול על פיו לעיל, רשאי כל מורה בכל בי"ס לקבל מראש, לפי בקשתו, את רשימת המורים שבוחרים ומשתתפים בהליך הבחירות **באותו בי"ס**, כך שכל מועמד בכל בי"ס שחפץ להתמודד להיות ציר בוועידת הארגון, יוכל לפנות לחבריו המורים בביה"ס.
- ב. בשלב ב' של הבחירות, מתבצעות בחירות אזוריות – סניפיות, כך שכל סניף משמש יחידה עצמאית – אזורית.
- בשלב הזה הגוף הבוחר מורכב מצירי הוועידה שנבחרו בשלב א' כנציגי בתי הספר, ובכל סניף מתקיימות בחירות עצמאיות ונפרדות, כך שצירי הוועידה בכל סניף בוחרים את נציגיהם **מתוכם**, שישמשו כנציגי האיזור – הסניף במועצת הארגון.
- על פי אותו קו מנחה שהחלטנו לפעול לפיו, רשאי כל ציר שנבחר לוועידה לקבל מראש, לפי בקשתו, את רשימת כל צירי הוועידה **באותו הסניף**, שהם בעצם הגוף הבוחר, דהיינו הם אלו שבוחרים ומשתתפים בהליך הבחירות **באותו הסניף**.
- ג. בשלב ג' של הבחירות, מתקיימות בחירות במועצת הארגון, כך שכל חברי מועצת הארגון בוחרים **מתוכם** את חברי הנהלת הארגון ואת יו"ר הנהלת הארגון.
- כיון שכך, ועל פי אותו קו מנחה דלעיל, רשאי כל חבר מועצת הארגון לקבל מראש, לפי בקשתו, את רשימת כל חברי מועצת הארגון, כדי לנסות ולהשפיע עליהם, בקשר לבחירת חברי ההנהלה ו/או יו"ר ההנהלה.
88. נבקש לציין, כי בהחלטתנו הנ"ל לקחנו בחשבון את כל השיקולים האפשריים תוך מתן איזונים לשיקולים אלו.
- יובהר בזה, כי אילו שיטת הבחירות בארגון היתה שונה, כך שהבחירות לראשות הנהלת הארגון היו אישיות ע"י כלל ציבור המורים בישראל, לא היינו מהססים לפסוק כי במקרה זה, היה רשאי כל מועמד לקבל לידי מראש את רשימת כלל חברי המורים שמשתתפים בבחירות במועצת הארגון.
- כיוון שעסקינן כאמור, בבחירות אזוריות, מדורגות ובשליבים, כך שבסופו של הליך נבחר יו"ר הנהלת הארגון ע"י חברי מועצת הארגון, ובהתחשב בכל השיקולים והאינטרסים השונים כפי שפרטנו לעיל, החלטנו כפי שהחלטנו.

89. כהמשך להחלטתנו זו, אנו קובעים כי כל חבר הארגון שמבקש להתמודד לתפקיד יו"ר הנהלת הארגון ו/או כל תפקיד אחר בארגון, רשאי לנסות ולהגיע למורים בבתי הספר (כמובן בלא להפריע למהלך הלימודים בבתי הספר), בלי למנוע את כניסתו לשערי בית הספר.
90. האחריות למסירת ספרי הבוחרים השונים, לפי השלבים, למי שחפץ בכך, מוטלת על מזכירי הסניפים בקשר לשלב א' ושלב ב'.
- האחריות למסירת רשימת חברי מועצת הארגון לגבי שלב ג', למי שחפץ בכך, מוטלת על ועדת הבחירות המרכזית.
91. עוד אנו מחליטים, כי הפרטים שניתן למסור בכל הליך לגבי החברים שמשותפים בבחירות בכל שלב בנפרד הם שם, ת"ז, כתובת וטלפון בבית.

הפרטים הנוספים שמבוקשים בכתב התביעה:

92. עוד מבקשים התובעים את "רשימת בתי הספר בהם מלמדים מורים החברים בארגון ועוד..."
- מעיון בסיכומי התובעים עולה רושם כי התובעים ויתרו על סעד זה, כיוון שכמעט לא היתה כל התייחסות לכך בסיכומיהם.
- על אף האמור, בית הדין יתייחס לכך בקצרה בפסק דין זה.
93. בפרוטוקול הדיון מיום 21.4.09 נשאל מר פרידמן בעמוד 5: "האם נכון שיש לך טבלאות מעודכנות של בתי הספר העל יסודיים?"
- משיב על כך מר פרידמן: "ככל הידוע לי, יש רשימה כזו באתר של משרד החינוך, אבל אני לא מעוניין לענות על זה..."
94. בעמוד 6 לפרוטוקול הנ"ל החליט בית הדין לחייב את מר פרידמן לענות על שאלה זו "ואם לא יעשה כן יהיה לדבר משקל בפסק הדין הסופי".
95. לאור תשובותיו הנ"ל של מר פרידמן, במיוחד לאור תשובתו כי "יש רשימה כזו באתר של משרד החינוך", איננו רואים מקום לחייב את ארגון המורים למסור לידי התובעים את רשימת בתי הספר הנ"ל ויתר הפרטים שמבוקשים בסעיף א.2 לכתב התביעה של מר פרידמן.
96. אשר לרשימת שמות חברי המועצה, הרי אלו מפורסמים בכל עת ביומן המורה של ארגון המורים (46/נ), כך שאין מקום גם כאן לחייב את ארגון המורים למסור רשימה זו.
97. אשר לרשימת צירי ועידת הארגון – המצב שונה.
98. התובעים ביקשו בכתב תביעתם כי יתאפשר להם לקבל מארגון המורים את רשימת צירי ועידת הארגון, כאשר הארגון מתנגד לכך.
99. התובעים לא ממש נימקו בכתבי טענותיהם ו/או בזמן הדיונים ו/או בסיכומיהם את הצורך בקבלת רשימה זו של צירי הועידה.
- מנגד, מתנגד הארגון למסירת רשימת צירי הועידה... "מאחר ולמר פרידמן – כמו יתר המתמודדים – אין הדבר נדרש לצורך התמודדותו ליו"ר הנהלת הארגון לפרטיהם של צירי הועידה הארצית, שכן אלה ממילא יתחלפו במסגרת הבחירות הקרובות". ראה סעיף 81 לסיכומי הנתבעים.
100. בכל הכבוד, איננו יכולים לקבל עמדה זו של ארגון המורים. צירי הועידה הם צירים נבחרים ומשמשים כנציגים הנבחרים של כלל חברי הארגון בוועידת הארגון.
- הועידה הארצית של הארגון היא "המוסד העליון של הארגון" (סעיף 12 לתקנון), כאשר חבריה משמשים בתפקיד זה לאורך כל הכהונה, בין ועידה לוועידה.
- כיון שכך, לא יתכן כי רשימת חברי הועידה תהיה חסויה, וזכותם של המורים לדעת ולקבל את רשימת נציגיהם לוועידה.
101. כיון שכך, אנו מחליטים כי התובעים ו/או כל חבר בארגון רשאים לקבל מארגון המורים רשימה

של צירי הועידה, לפי בקשתם.

102. אשר ליתר הפרטים הנוספים המבוקשים ע"י התובעים כמו רשימת חתכים של חברי הארגון וכו', כפי שמפורט בכתב התביעה, איננו רואים מקום להיעתר לסעד זה, הן לאור העובדה כי ענין זה נגזר בסיכומי התובעים, והן לגופו של ענין מאותם נימוקים שפורטו לעיל, לגבי קבלת רשימה ארצית כוללת של חברי הארגון.

חלק ב' - דיון בקשר לבקשה למינוי שופט בדימוס לתפקיד של מפקח על הבחירות:

103. הסעד המבוקש כאן הוא הסעד השני העיקרי שמבקשים התובעים בתיק זה. גם מר פרידמן וגם מר רוזנטל עותרים לכך כי בית הדין יורה על מינויו של שופט בדימוס לתפקיד של מפקח על הבחירות, ולהסמיכו בין היתר, "לקבוע את סדרי ואת מועדי הבחירות, לפקח על תקינותו של הליך הבחירות... להכריז על תוצאות הבחירות...".

104. מטרתם של התובעים בעתירתם זו, כפי שעולה מסיכומיהם ו/או מטיעוניהם תוך כדי הדיונים, היא כי ימונה ע"י בית הדין גורם חיצוני זר אשר יפקח על הבחירות בארגון המורים.

105. התובעים לא חסכו בדברים בעת הדיונים, כי הם בעצם אינם סומכים על מוסדות הארגון הקיימים ו/או השיטה הקיימת היום בא. המורים בכל הקשור לפיקוח על הליך הבחירות, ולכן מבקשים הם כי בית הדין יורה כאמור, על מינוי מפקח חיצוני בדמותו של שופט בדימוס, כדי שיפקח על הליך הבחירות בא. המורים.

106. טרם הכרעה בסוגיה זו, יש לבחון את הוראות התקנון בענין, ככל שהם קיימים אם בכלל, את הנוהלים הקיימים בקשר להליך הבחירות הקיים ו/או הפיקוח עליהם, וכן נבחן את המצב בפועל בתוך ארגון המורים בקשר לניהול הליך הבחירות ו/או הפיקוח עליו.

דיון והכרעה:

107. מעיון בתקנון ארגון המורים עולה בבירור כי אין הוראה בתוך התקנון שמורה על מינוי מפקח חיצוני על הליך הבחירות, כמו שגם אין הוראה אחרת בתקנון שקובעת מפורשות מיהו הגוף המתאים לפקח על הבחירות בארגון.

108. יתרה מכך, מעיון בתקנון עולה כי התקנון כמעט ולא מתייחס להליכי הבחירות בארגון המורים, כיצד הם אמורים להתבצע, מי הגוף שאמור לנהל ו/או לפקח על הליך הבחירות וכו'...

109. יש לציין כבר כאן שוב, שתקנון ארגון המורים הוא מעין חוקה של א. המורים, וכל מוסדותיו כפופים לתקנון.

הועידה ארצית של ארגון המורים שהיא "המוסד העליון של הארגון" (סעיף 12 לתקנון) היא הגוף שמחליט וקובע לגבי סעיפי התקנון, ורק גוף זה מוסמך לשנות ו/או לבטל ו/או לתקן ו/או להוסיף סעיפים בתקנון.

110. מתוך עיון מדוקדק בתקנון הארגון, עולה כי רק סעיף אחד בלבד עוסק בצורה כזו או אחרת בקשר לקביעת הליכי הבחירות, והוא סעיף 16 לתקנון שאומר בין היתר "חבר שפרש לגימלאות רשאי להצביע בביה"ס בו לימד... או בתא הגימלאים וזאת לפי בחירתו. הליכי הבחירות יהיו בהתאם להוראות טכניות של הנהלת הארגון".

111. בקשר לסעיף זה התעוררה מחלוקת בעת הדיונים בין התובעים לנתבעים לגבי פרשנות הסעיף, כאשר התובעים טוענים כי אומנם רשום בסעיף 16 לתקנון כי "...הליכי הבחירות יהיו בהתאם להוראות טכניות של הנהלת הארגון", אך לטענת התובעים סעיף זה עוסק בבחירות של גימלאים בלבד, ולכן הוא לא רלוונטי ולא נוגע להליך הבחירות הכללי בארגון המורים. כיון שכך, טוענים התובעים, קיימת לאקונה בתקנון לגבי מיהו הגוף שאמור לקבוע ו/או לפקח בקשר להליך הבחירות בארגון, כלומר לטענתם קיים חסר בקשר לכך בתקנון ארגון המורים, ועל כן מבקשים הם כי ביה"ד ימלא את החסר הזה, בכך שיורה על מינוי גורם חיצוני זר שיפקח על הליך הבחירות.

112. מנגד, טוענים הנתבעים (קרי ארגון המורים), כי סעיף 16 אומנם עוסק בהליך הבחירות של הגימלאים בארגון, אך חלק הסעיף "**הליכי הבחירות יהיו בהתאם להוראות טכניות של הנהלת הארגון**" הוא חלק עצמאי והוא עוסק בהליך הבחירות באופן כללי ולא דווקא בתא הגימלאים.
כיון שכך, טוען הארגון כי על פי הוראות סעיף 16 הנ"ל לתקנון, קיימת סמכות להנהלת הארגון לקבוע את ההוראות בקשר להליך הבחירות.
113. כטענה חילופית לכך, טוען הארגון, כי גם אם ביה"ד יחליט שסעיף 16 עוסק רק בבחירות של הגימלאים, הרי מכל מקום, לטענת הארגון, קיימת להנהלת הארגון סמכות שיורית לקבוע ולנהל את ענייני הארגון, כולל בקשר להליך הבחירות, וזאת מכח הסמכות הטבעית שיש להנהלת הארגון לנהל את ענייני הארגון.
לצורך כך, מפנה הארגון לסעיף 34 לתקנון שבו נאמר כי "**ההנהלה מנהלת את ענייני הארגון ומבצעת את החלטות מוסדותיו הנבחרים...**"
כיון שכך, טוען הארגון כטענה חילופית, כי מכח סעיף 34 לתקנון, מכח הסמכות הטבעית שיש להנהלת הארגון לנהל את ענייני הארגון, קיימת להנהלת הארגון סמכות מכללא ו/או סמכות שיורית לנהל את **כל ענייני הארגון**, כולל את הליכי הבחירות וקביעתם.
114. לאור המפורט בטענות הארגון, דהיינו ההסתמכות על סעיף 16 לתקנון ו/או סעיף 34 לתקנון, טוען הארגון כי על פי הוראות התקנון הנ"ל, הסמכות לנהל את הליך הבחירות וקביעת נוהלי הבחירות נתונה להנהלת הארגון, ולכן לטענת הארגון, אין למנות מפקח חיצוני לצורך פיקוח על הליך הבחירות.
115. מתוך עיון בסעיף 16 לתקנון, אנו אכן רואים כי אומנם מחד נרשם בשורה נפרדת בסעיף 16 כי "**הליכי הבחירות יהיו בהתאם להוראות טכניות של הנהלת הארגון**", אך מאידך אנו רואים כי סעיף זה עוסק אכן בבחירות של גימלאים בארגון.
116. בכל הכבוד, לא נכריע כאן במחלוקת שהתעוררה בין הצדדים בקשר לפרשנות סעיף זה, אם המשפט שעוסק בהליכי הבחירות שיהיו לפי הוראות הנהלת הארגון, הוא סעיף עצמאי בפני עצמו ולכן משליך על הכלל, או שמא הוא קשור ומתייחס רק לבחירות של הגימלאים ולכן לא ניתן להשליך ממנו על הכלל.
117. ראשית, איננו יודעים אכן את כוונת המחוקק (קרי הוועדות הקודמות), כאשר החליטו על הוראת סעיף 16 בתקנון בגלגוליו השונים, ולכן לא נרצה להכריע בענין זה.
בנוסף, ההכרעה בקשר למחלוקת זו איננה ממש דרושה לנו כדי להכריע בסוגיה העיקרית שבפנינו, ולכן איננו רואים מקום להכריע במחלוקת זו.
בהערת אגב, נוכל לומר כי ליבנו נוטה בקשר לפרשנות סעיף 16 עם פרשנות התובעים ולא דווקא עם פרשנות הארגון.
118. עוד נבקש להעיר, כי ועדת הביקורת בדו"ח הביקורת שלה לשנים 2003 – 2005 (נ/34) כבר העירה בדו"ח זה בסעיף 10.6 לדו"ח, עמוד 20 כי "**מומלץ להגדיר בתקנון הארגון את שיטת הבחירות במועצת הארגון**".
אנו מקבלים בחום את הערת ועדת הביקורת הנ"ל, כי מן הראוי שתקנון הארגון יקבע בצורה מפורשת את נוהלי הבחירות בארגון, את הליכי הבחירות, כך שענין זה יהיה ברור לכל מתמודד שירצה להתמודד.
119. כיון שכך, יש לבחון את הטענה החילופית של הארגון, כי על פי הוראות סעיף 34 לתקנון שקובעת כי "**ההנהלה מנהלת את ענייני הארגון...**", שקיימת סמכות מכללא ו/או שיורית להנהלת הארגון לנהל גם את ענייני הבחירות.
טענה זו תיבחן על ידינו בהמשך, לאחר שנבחן עניינים אחרים שקשורים לענין זה, ובמיוחד נבחן את הגופים בארגון שקשורים לנהול ו/או פיקוח ו/או ביקורת על הליך הבחירות.

הגופים בתוך הארגון שקשורים להליך הבחירות

120. שאלה גדולה התעוררה בפנינו בעת הדיונים, והצדדים שפכו דיו רב בסיכומיהם לענין זה, לגבי השאלה מי הם הגופים, אם בכלל יש כאלה, בתוך ארגון המורים שמפקחים ו/או מנהלים את הליך הבחירות.
121. התובעים טוענים כי במצב שקיים היום בא. המורים, אין שום גוף שמפקח על הליך הבחירות, וכי לטענת התובעים מי שמנהל בפועל ו/או מפקח על הליך הבחירות הוא הנהלת ארגון המורים. לטענת התובעים, לא יתכן שהנהלת א. המורים שהיא גוף שיש לה אינטרס להיבחר שוב בבחירות, היא הגוף הנכון והמתאים לנהל ו/או לפקח על הליך הבחירות.
122. מנגד טוען הארגון, כי על פי תקנון הארגון, קיימים מספר מוסדות שמפקחים על הליך הבחירות והם ועדת ביקורת, בית דין זה, וכן ועדת הבחירות הארצית שמוקמת לפני כל בחירות. כיון שכך, טוען הארגון אין מקום למנות מפקח חיצוני להליך הבחירות, כיון שהמוסדות הנ"ל הם אלו שאמורים לפקח על הבחירות, וכי במידה וימונה מפקח חיצוני להליך הבחירות בארגון, יש בכך לטענת הארגון, משום הבעת אי אמון במוסדות הארגון, ועל כך יש לדחות בקשה זו למינוי מפקח חיצוני.
123. עדים רבים נחקרו בפנינו לגבי השאלה שבמחלוקת בין הצדדים, אם שלושת הגופים הנ"ל (ועדת ביקורת, בית דין וועדת בחירות) משמשים מעצם מהותם, טיבם וטיבעם, כגופים מפקחים על הליך הבחירות, או שמא אין זה כך.
124. התובעים טוענים כאמור, כי שלושת הגופים הנ"ל מעצם מהותם אינם יכולים להיות הגוף המפקח על הליך הבחירות כפי שיפורט בהמשך. מנגד טוען הארגון, כי שלושת הגופים הנ"ל הם הגופים המפקחים, ועל כן אין מקום למנות מפקח חיצוני לבחירות.
125. כתבנו כבר כי נחקרו עדים רבים בקשר לסוגיה זו, וכי הצדדים שפכו דיו רב בסיכומיהם ו/או בכתבי טענותיהם בקשר לכך, כאשר כל צד אוחז בעמדותיו, וכל צד מנסה לשכנע אותנו בצדקת טענותיו בקשר לסוגיה זו.
126. בית הדין נטה ואיפשר לצדדים להביא את ראיותיהם כרצונם ו/או לחקור את העדים באופן חופשי, אם כי נאמר כבר כאן, כי הדבר היה מיותר לאור העובדה כי בית הדין מכיר היטב כידיעה שיפוטית מהם התפקידים של ועדת הביקורת בארגון ו/או את תפקידיו של בית הדין ו/או של ועדת הבחירות.
127. רק לצורך הבאת טענות הצדדים בענין על קצה המזלג, נבחן בקצרה טענות אלו. התובעים טוענים בין היתר, כי ועדת הביקורת אינה יכולה לפקח על הליך הבחירות כיון שהיא ועדה שעוסקת בביקורת "לאחר מעשה", ולא תוך כדי מעשה. עוד טוענים התובעים בין היתר, כי גם בית דין זה אינו גוף שמפקח בפועל על הליך הבחירות, כיון שבית הדין דן רק בעתירות שמובאות בפניו ולא עוסק בפיקוח שוטף על הליך הבחירות.
128. מנגד טוען הארגון, כי שני גופים אלו – ועדת הביקורת ובית הדין של הארגון – הם גופים מפקחים בפועל, כי בפועל מובאות עתירות רבות לבית הדין במהלך הבחירות ועוד לפני כן, לצורך הכרעה. גם לגבי ועדת הביקורת, טוען הארגון, כי נכון שבאופן עקרוני ועדת הביקורת היא גוף שעוסק בביקורת "לאחר מעשה", אך היא גם עוסקת בפועל בפיקוח, ומביאה לדוגמא את האמור בדו"ח הביקורת נ/34, סעיף 4.3 בעמוד 11 לדו"ח כי "במהלך הבחירות ביקרו נציגי ועדת הביקורת בשני סניפים של הארגון – סניף חיפה וסניף השרון".
129. כפי שכתבנו לעי"ל, לא היה מקום להשקיע כל כך הרבה שעות בחקירת העדים בעת הדיונים בקשר לסוגיה זו, וגם לא היה צורך להשקיע כל כך הרבה בענין זה בסיכומי הצדדים, כפי שנעשה בפועל. ועדת הביקורת היא גוף חשוב ביותר בארגון המורים, וסמכויותיה קבועות בסעיפים 46 – 48 לתקנון, כאשר נקבע שם בין היתר כי "ועדת הביקורת מוסמכת לבקר את כל הפעילות

הכספית והמינהלית של הארגון, של מוסדותיו הנבחרים, של בעלי התפקידים מטעמו ושל חברות הבת של הארגון"...

130. אין ספק כי ועדת הביקורת מבצעת ביקורת "לאחר מעשה", כלומר מתפקידיה הבולטים הוא לבקר ולבדוק פעולות שכבר בוצעו ו/או גופים קיימים וליתן עליהם ביקורת והמלצות. יחד עם זאת, ועל פי הוראות סעיף 47 לתקנון "ועדת הביקורת מוסמכת לבקר את כל הפעילות הכספית והמינהלית של הארגון..." כלומר, תפקידה של ועדת הביקורת על פי הסמכויות שמוקנות לה בתקנון היא לבקר לא רק בדיעבד ולאחר מעשה, אלא יכולה היא, רשאית ואף חייבת לבקר פעולות של הארגון ושל מוסדותיו ונבחריו השונים, גם תוך כדי מעשה, ולא רק לאחריו.
- ראינו, כי ועדת הביקורת אכן ממלאה את תפקידה כפי שמצופה ממנה, תוך שהיא מגישה דוחות ביקורת עונתיים, כאשר היא מבצעת ביקורת לא רק בדיעבד ולאחר מעשה, אלא גם בפועל תוך כדי מעשה.
131. אשר לבית דין חברים של הארגון, לא נכביר במילים, כיון שאין הנחתום מעיד על עיסתו. במספר מילים יאמר, כי ברור שבית הדין דן ויכול לדון רק בעתירות שמובאות בפניו, ולא עוסק בביקוח שוטף על הליך הבחירות.
- יחד עם זאת, בית הדין עוסק רבות בזמן הבחירות בהליך הבחירות, כאשר עשרות עתירות מגיעות לפניו בכל מערכת בחירות, לצורך הכרעה.
132. טרם יעבור בית הדין לבחינתה של ועדת הבחירות הארצית של הארגון, נבקש להוסיף מספר משפטים בקשר לעבודת שני הגופים הנ"ל בארגון.
133. התובעים, טענו במהלך הדיונים באופן ישיר ו/או באופן עקיף ו/או במרומז כי הם אינם יכולים לסמוך על שני גופים אלו שפועלים בתוך הארגון – ועדת הביקורת ובית הדין, כיון שגופים אלו הם גופים פנימיים בתוך הארגון ולכן נגועים בצורה כזו או אחרת, ועל כן מבקשים הם בין היתר מסיבה זו, כי ימונה מפקח חיצוני על הליך הבחירות.
134. נבקש לדחות על הסף דברים אלו של התובעים.
- אין ספק בפנינו, כי ועדת הביקורת עושה מלאכתה נאמנה, כאשר חבריה נבחרו ע"י כל הסניפים בארגון.
- שמענו וקראנו בקשר לענין זה את עדויותיהם ותצהיריהם של העדים השונים משני הצדדים, כולל תצהיריהם של הגב' בלהה שמעון ומר משה הדר מטעם הארגון, וכן עדותו ותצהירו של מר יהודה סנדלר בענין זה מטעם התובעים.
- לאחר ששמענו וקראנו את ראיות הצדדים בענין זה, אנו קובעים כי לא ראינו כל פגם בעבודתה של ועדת הביקורת.
- אדרבה, נוכחנו לראות כי מדובר בועדה רצינית שעוסקת בביקורת מסודרת, תוך כדי מעשה ולאחר מעשה, כאשר הועדה נסמכת ונעזרת במבקר חיצוני – משרד רואה חשבון מידד הלוי ושות', וכאשר מוגשים דוחות ביקורת עונתיים מעת לעת.
135. אשר לבית הדין של הארגון, אין לנו אלא לדחות טענה זו מכל וכל, כאשר נציין בהערת אגב, כי כל הערכאות השיפוטיות – בית המשפט המחוזי ובית משפט העליון, קבעו כי רק בית דין זה הוא הגוף המוסמך לדון בעתירות מעין אלו.
- בית דין זה הינו גוף עצמאי לחלוטין, שלא כפוף כלל למוסדות הארגון, אלא אדרבה מוסדות הארגון כפופים להחלטות בית הדין, על פי המקובל והנהוג ביחסים בין הרשויות השונות בכל ארגון ו/או בכל מדינה.
- בית דין זה דן בעתירות שמובאות בפניו, ללא מורא וללא משוא, והחלטותיו ניתנות בכפוף להוראות חוק ו/או על פי כל דין ו/או התקנון ו/או כללי הצדק הטבעי.

ועדת הבחירות הארצית

136. אף לענין זה של ועדת הבחירות הארצית, השקיעו הצדדים זמן רב ומקום רב בטיעוניהם ו/או בסיכומיהם ו/או בכתבי טענותיהם ו/או הבאת ראיותיהם, ובצדק.
137. בעוד שלגבי שני המוסדות האחרים בארגון – ועדת הביקורת ובית הדין, כתבנו שלא היה מקום להשקיע כל כך הרבה בענין זה ע"י הצדדים, הרי היה נכון כפי שאכן נעשה בפועל, להשקיע ולהתייחס באופן מעמיק לענין ועדת הבחירות הארצית.
138. התובעים טוענים בין היתר, כי בתקנון אין זכר לוועדת הבחירות, ולכן טוענים התובעים, לא יתכן "להמציא יש מאין קיומה של ועדת הבחירות, לקבוע את הרכבה ולהכתיב לה את דרכי פעולתה" (ראה סעיף 17 לסיכומי התובעים), ולכן הם עותרים למינוי מפקח חיצוני על הליך הבחירות בארגון.
139. אין מחלוקת בין הצדדים כי אכן אין איזכור לוועדת הבחירות בתקנון ארגון המורים.
140. כיון שכך ועל אף האמור, טוען האמור, כי מכח סעיף 34 לתקנון, המקנה להנהלת הארגון את הסמכות לנהל באופן גורף את ענייני הארגון, יש סמכות להנהלת הארגון להקים ועדת בחירות ארצית ו/או אזורית ו/או מקומית.
141. ראשית נאמר כבר כאן, כי לא יתכן לקבל כבר בשלב הזה את טענת התובעים, שאין למנות ועדת בחירות ארצית בארגון כיון שענין זה לא מוזכר בתקנון הארגון. לא יתכן מצב בכל מערכת בחירות שהיא, בין בארגונים ו/או ברשויות אחרות, כי לא תמונה ועדת בחירות מרכזית לניהול ו/או פיקוח על הליך הבחירות. כיון שכך, ברור לנו כי יש מקום ואף יש חובה כי תהיה קיימת ועדת בחירות מרכזית – ארצית בכל מערכת בחירות בארגון המורים. השאלה היחידה שניצבת כיום בפנינו היא, האם יש מקום כי בית הדין יורה על מינוי מפקח חיצוני שיעמוד בראש ועדת הבחירות הארצית בארגון או שמא אין צורך בכך.
142. טרם נכריע בסוגיה זו, יש לבחון את הוראות הדין הקיימות כיום בקשר להליך הבחירות בארגון וכן לבחון את המצב בפועל, כיצד מתנהלת ו/או התנהלה ועדת הבחירות הארצית בעבר.
143. אין מחלוקת כאמור כי התקנון שותק כאמור בענין זה, ולא מתייחס כלל לענין מינוי ועדת בחירות ארצית ו/או אזורית ו/או מקומית.
144. כיוון שכך, נטלה על עצמה הנהלת הארגון את הסמכות ואת האחריות - ועל פי הסמכות הקנויה לה כמפורט לעי"ל, קבעה והתקינה נוהלים בקשר לכך, אשר יבחנו בהמשך על ידינו.

הנוהלים בקשר להליך הבחירות:

145. סעיף 34 לתקנון, מקנה כאמור להנהלה לנהל את ענייני הארגון. ניתן להשוות את הנהלת הארגון, כרשות המבצעת של הארגון, ומכח זה קובעת ההנהלה ומתקינה מעת לעת נוהלים שונים בקשר לכל התחומים שקשורים לניהול ענייני הארגון. (להלן: הנוהלים).
146. כיון שכך, ברור שהנהלת הארגון רשאית, יכולה ואף חייבת להתקין נוהלים מעת לעת, בתור הגוף שמנהל בפועל את נוהלי הארגון.
147. יחד עם זאת, נוהלים אלו כפופים לביקורת של ועדת הביקורת ו/או לאפשרות בדיקתם ע"י בית דין זה.
- נאמר כבר כאן, כי קיימת הבחנה ברורה בין הוראות תקנון הארגון שהם "מערכת החוקים של הרשות המחוקקת של הארגון" - קרי הועידה הארצית, לבין הנוהלים שנקבעים מעת לעת ע"י "הרשות המבצעת" של הארגון – היא הנהלת ארגון המורים.

148. באופן ברור, בית הדין לא יתערב ו/או לא יבטל ו/או לא יבחן הוראות של תקנון הארגון, באשר זהו תפקידה הברור של הועידה הארצית כרשות המחוקקת של הארגון, ולכן בית הדין לא יתערב בשיקולי הרשות המחוקקת, אלא במקרים נדירים ביותר, אם בכלל, אם יתברר מעל כל ספק כי הוראת תקנון מסויימת נוגדת הוראות חוק ו/או הוראות דין ו/או פוגעת באופן בסיסי ולא שוויוני בזכות כזו או אחרת.
149. שונה הדבר לגבי הנוהלים שמקבלים כאמור מעת לעת ע"י הנהלת ארגון המורים. נוהלים אלו נתונים לביקורת שיפוטית שלנו, ובית הדין יוכל לבחון את שיקול הדעת ו/או את תקפותם של נוהלים אלו, כך שבית הדין רשאי להורות על ביטולם של נוהלים כאלו ואחרים, אם הדבר נראה נכון בעיניו.
150. מתוך החומר הרב שהובא בפנינו, עולה כי בעבר הלא רחוק היו קיימים נוהלים שקבעו כי הנהלת הארגון תמנה ועדת בחירות ארצית. בפועל, ובמשך כל מערכות הבחירות הקודמות, מונו ועדות בחירות ארציות ע"י הנהלת הארגון שחבריה היו ברובם חברי הנהלת הארגון. (ראה למשל עמוד 10 לדו"ח ועדת הביקורת – נ/34 וכן נספח ג' לכתב ההגנה של הנתבעים).
151. על אף האמור, החליטה הנהלת הארגון כטענת עו"ד פעיל בסיכומיה, להחמיר עם עצמה, כך שנקבעו נוהלים חדשים ע"י הנהלת הארגון – נ/54 - נוהל מס' AD-12-00 שנקרא על ידינו לעי"ל נוהל ב' בתוקף מיום 3.11.08, וכן נוהל מס' AD-14-00 מיום 8.7.08 שנקרא על ידינו לעי"ל נוהל א'.
152. על פי הנוהלים החדשים – סעיף 5.5.1 וכן 5.5.2 לנוהל ב' נקבע כי **"ועדת בחירות ארצית אשר תפקח על הליך הבחירות תורכב מנשיאות המועצה ויו"ר מחלקת מינהל. ועדת הבחירות הארצית ממונה ע"י הנהלת הארגון"**. היוצא מהנוהל החדש הוא, כי בניגוד למערכות הבחירות הקודמות שועדת הבחירות הארצית היתה מורכבת ברובה מחברי הנהלת הארגון, קיבלה הנהלת הארגון החלטה ונוהלים חדשים כי ועדת הבחירות הארצית **"אשר תפקח על הליך הבחירות תורכב מנשיאות המועצה ויו"ר מחלקת מינהל"**.
153. על מנת להבין נוהל זה, יש להסביר כי נשיאות המועצה מורכבת מיו"ר המועצה וסגניו, וכי יו"ר מחלקת המינהל הוא חבר הנהלת הארגון, אשר כיום משמש בתפקיד זה מר אבי פסקל.
154. התובעים טוענים, כי על אף שהנהלת הארגון החמירה לכאורה עם עצמה, בכך שקבעה כי ועדת הבחירות הארצית תורכב בעיקר מחברי המועצה (נשיאות המועצה) ולא מחברי הנהלת הארגון, אין בכך די, ועל כן מבקשים הם בין היתר עקב כך, למנות מפקח חיצוני לבחירות.
155. מנגד, טוען הארגון כי גם בעבר לא היה כל פגם בכך שועדת הבחירות הארצית היתה מורכבת מחברי הנהלת הארגון, ועל אף זאת החליטה הנהלת הארגון להחמיר בענין, בקובעה נוהלים חדשים, ולפיהם ועדת הבחירות הארצית תאויש מנשיאות המועצה ולא מחברי הנהלת הארגון. עוד מנמק הארגון את העובדה כי סעיף 5.5.1 לנוהל ב' קובע כי גם יו"ר מחלקת המינהל ישב כחבר בועדת הבחירות הארצית (על אף שהוא חבר הנהלה), בכך כי יש צורך כי יו"ר מחלקת המינהל שאחראי על המינהל בארגון ישב כחבר בועדת הבחירות, כדי להוציא לפועל את החלטות ועדת הבחירות הארצית.
156. טרם בדיקת תקינותו של הרכב ועדת הבחירות הארצית כפי שפורט לעי"ל, נבחן קודם לכן טענות נוספות שעלו במהלך הדיונים ובסיכומים של הצדדים.
157. התובעים הגישו תצהירים לבית הדין ע"י עדים שונים שנחקרו ארוכות באולם בית הדין בקשר לטענות שונות שהעלו התובעים בקשר לפגמים שונים שלטענתם, התגלו בעבר במערכות בחירות כאלה ואחרות, אשר מצריכות לטענת התובעים מינוי מפקח חיצוני להליך הבחירות בארגון.
158. הארגון לא מקבל טענות אלו, וטוען כי במשך כל מערכות הבחירות במהלך השנים, התקיימו הבחירות כדת וכדין, ללא פגמים, ואם היו כאלה הם היו זניחים אשר מכל מקום טופלו ע"י המוסדות השונים, ביניהם ועדת הבחירות ו/או ועדת הביקורת ו/או בית הדין של הארגון.

159. קראנו בעיון רב את תצהיריהם של עדי התביעה (ד"ר טפלו, ד"ר צויזנר, הרב קליגר והגב' הרשקוביץ) וכן את תשובותיהם ואת חקירתם באולם הדיונים, כולל את עדויות התובעים עצמם, מר פרידמן ומר רוזנטל.
- באותה המידה קראנו בעיון רב את תצהיריהם של עדי הארגון (מר אוהיון, הגב' לפר ביטון, הגב' בלהה שמעון, מר הזר, מר הלמרייך, מר בן איון, מר גול וגב' שניידר) וכן את תשובותיהם ואת חקירתם באולם הדיונים, כולל את העדויות של מר רן ארז – יו"ר הנהלת הארגון וכן מר אבי פסקל – יו"ר מחלקת המינהל בארגון.
160. במסגרת ראיותיהם ועדויותיהם של עדי התביעה, נעשה נסיון לשכנענו כי בעבר היו פגמים כאלו ואחרים בהליך הבחירות, כך שבסופו של יום, מבקשים התובעים, עקב כך בין היתר, לשכנענו כי יש מקום למנות מפקח חיצוני להליך הבחירות בארגון.
161. מנגד, ניסה הארגון באמצעות ראיותיו ועדיו להראות ולשכנענו, כי בכל מערכות הבחירות בעבר, לא היו פגמים ו/או לחילופין אם היו – הם היו זניחים, ואשר טופלו באופן מיידי, כך שאין מקום למנות עקב כך, מפקח חיצוני להליך הבחירות בארגון.
162. עוד טוענים התובעים במסגרת טיעוניהם ו/או ראיותיהם כי במערכות בחירות בעבר, היתה התערבות כזו או אחרת של מי מראשי הארגון, כך שהארגון דאג כי "אנשי שלומו" יבחרו ולא אחרים שזוהו "כאופוזיציה" לארגון.
- ברור כי הארגון דוחה טענות אלה, כאשר הוא טוען כי כל חבר בארגון רשאי להתמודד ולהיבחר לכל תפקיד בארגון, ללא כל התערבות של הארגון בקשר לכך.
163. לאחר שקראנו כאמור את החומר הרב שמונח בפנינו, כולל שמיעת עדויות העדים השונים במהלך הדיונים בתיק, אנו קובעים כי לא מצאנו טענה של ממש בטענת התובעים ו/או עדיהם כי במערכות בחירות קודמות היו פגמים מהותיים כאלו או אחרים.
164. יתכן והיו בעבר פגמים כאלו ואחרים, אשר הם יכולים להיות קיימים בכל מערכת בחירות, בכל ארגון ו/או בכל רשות אחרת.
- מכל מקום, אף אם היו פגמים כאלו או אחרים, בודאי שאין בהם כדי להראות על פגם באופן ניהול הבחירות במערכות הבחירות הקודמות.
165. נציין, כי לאחר שקראנו ועיינו שוב ושוב בראיות התביעה, לא מצאנו אף לא טענה אחת של ממש שמצביעה על עובדה כלשהי בדבר פגם ממשי במערכות הבחירות הקודמות.
- טענות התובעים ו/או עדיהם בענין זה היו בעיקר חששות ולא עובדות קונקרטיות שמצביעות על פגם כלשהו שהיה בפועל, כאשר באופן מעשי נבחרו במקרים רבים למוסדות הארגון חברים שונים שזוהו "כאופוזיציה".
166. יתרה מכך, שוכנענו בדבר התפקידים החשובים שממלאים הגופים השונים בתוך הארגון, ובדבר אמינותם, ביניהם ועדת הביקורת של הארגון, בית הדין וכן ועדת הבחירות הארצית במערכות השונות שהיו בעבר.
167. לא הובאה אף לא ראיה אחת ע"י התובעים ו/או עדיהם, בדבר פעולות לא חוקיות, אם בכלל, של מי מחברי ועדת הבחירות הארצית, כאשר אדרבה, אף שוכנענו כי שלושת הגופים הנ"ל פעלו בעבר ופועלים כיום על פי מיטב הבנתם וחובתם, כדי לנהל ו/או לפקח ו/או לבקר ו/או להכריע בקשר לכל סוגיה שהתעוררה ומתעוררת במהלך מערכת הבחירות.
168. נבקש לומר כאן, כי מכל מקום התרשמנו עמוקות מעדויותיהם של עדי התביעה כמו גם מעדויות עדי ההגנה, אשר העידו כולם על פי מיטב הבנתם וידיעתם את ההתרחשויות ו/או התהליכים השונים.

בחירת הנוהלים בקשר לוועדת הבחירות הארצית

169. טרם הכרעה סופית בקשר לעתירת התובעים, נבחן כאן את הנוהלים השונים הקיימים בארגון המורים בקשר להליך הבחירות ו/או בקשר לוועדת הבחירות הארצית (לאור העובדה כי התקנון שותק בענין זה).
170. כתבנו כבר לעיל, כי בעוד שבמערכות הבחירות הקודמות הורכבה ועדת הבחירות הארצית של הארגון ברובה ע"י חברי הנהלת הארגון, הרי שהוצא נוהל חדש – נוהל ב', אשר קבע כאמור בסעיף 5.5.1 לנוהל כי **"ועדת בחירות ארצית אשר תפקח על תהליך הבחירות, תורכב מנשיאות המועצה ויו"ר מחלקת מינהל"**.
171. עיינו הרואות, כי הנהלת הארגון אכן החמירה בענין מיוזמתה, כאשר קיבלה החלטה ונוהל חדש, ולפיו כאמור חברי הנהלת הארגון לא יהיו יותר חברים בוועדת הבחירות הארצית (למעט יו"ר מחלקת המינהל), אלא ועדת הבחירות הארצית תורכב כאמור מנשיאות המועצה ויו"ר מחלקת המינהל.
172. התובעים תוקפים ענין זה, וטוענים בין היתר, כי לא יתכן שחברי ההנהלה ו/או חבר מועצה אשר הם עצמם מועמדים לבחירות, יהיו חברים בוועדת הבחירות הארצית, כיון שיש בכך משום ניגוד אינטרסים.
173. הארגון דוחה כאמור טענה זו, ומבקש כי בית הדין לא יתערב בסוגיה זו, כיון שאלו נקבעו בנוהלים של הארגון, וכי יש לפעול על פיהם.
174. לאחר ששקלנו היטב את הטענות והשיקולים לכאן ולכאן, החלטנו בזהירות רבה לעשות שימוש בסמכותנו ולהתערב בשיקול הדעת ו/או בנוהלים שנקבעו ע"י הנהלת ארגון המורים.
175. נבקש לציין מראש, כי התערבותנו זו כפי שתפורט להלן, לא נעשית עקב פגם כלשהו שמצאנו בעבודת הנהלת הארגון ו/או ועדת הבחירות הארצית במערכות בחירות קודמות, כאשר כבר קבענו כי לא ראינו כל פגם בניהול מערכות הבחירות הקודמות ע"י ועדת הבחירות הארצית ו/או הנהלת הארגון, וכי שוכנענו כי הגופים השונים העוסקים בכך עושים עבודתם נאמנה, ואנו נותנים אמון רב בכל הגופים הנ"ל.
176. על אף האמור, החלטנו כאמור לעשות שימוש בסמכותנו הנ"ל ולהתערב בנוהלים כפי שנקבעו ע"י הנהלת הארגון, לא מטעמים של מהות כאמור, אלא לאור העובדה והאימרה הידועה כי **"הצדק לא צריך רק להיעשות אלא גם להיראות"**.
177. על פי האמור בסעיף 5.5.1 לנוהל ב', תורכב ועדת הבחירות הארצית מנשיאות המועצה ויו"ר מחלקת המינהל. אנו מקבלים לענין זה את טענות התובעים, כי אין זה ראוי שוועדת הבחירות הארצית תורכב מחברים אשר עצמם הם מתמודדים ומועמדים באותה מערכת בחירות לתפקידים השונים במוסדות הארגון.
178. אנו נותנים כאמור אמון רב במוסדות הארגון השונים, בודאי בנשיאות המועצה, בהנהלת הארגון והעומד בראשה, וכן ביו"ר מחלקת המינהל. יחד עם זאת, איננו יכולים לקבל כאמור את העובדה, ולו למראית העין, כי ועדת הבחירות הארצית תורכב כאמור מחברים שהם עצמם מתמודדים במערכת הבחירות.
179. לאור המפורט, אנו מחליטים איפה להתערב באופן חריג ובזהירות רבה בנוהלי הארגון, ומורים על ביטולו של סעיף 5.5.1 לנוהל ב', וקובעים כי לא יתכן מצב שבועדת הבחירות הארצית יכהנו חברים כל שהם אשר הם עצמם מתמודדים באותה מערכת בחירות.
180. החלטה זו שלנו נובעת כאמור מההיגיון הפשוט ומכללי הצדק הטבעי.
181. בהערת אגב נבקש עוד להעיר, כי אף הארגון בעצמו בשורת נוהלים שהוא קבע, הקפיד על כך כי בכל הקשור לוועדות בחירות אזוריות ו/או מקומיות, לא יכהנו באותן ועדות בחירות חברים אשר הם בעצמם מועמדים באותו הליך בחירות.

- ראה לצורך כך את סעיף 5.4.2 בנוהל ב' שעוסק **"בועדת בחירות מקומית – ועדת קלפי"**, כלומר עוסק בועדת הבחירות המקומית **בשלב א'** בכל בי"ס, ולפיו נקבע בצורה מפורשת כי **בועדת הקלפי בכל בי"ס "רשאים להיות 3 חברי הארגון, שאינם מציגים את מועמדותם לבחירה לצירי הועידה"**. (הדגשה שלנו).
182. באותו אופן, נקבע בנוהלים לגבי הבחירות האזוריות – הסניפיות, **שלב ב'** בתהליך הבחירות סעיף דומה. וכך נקבע בסעיף 5.3.2 לנוהל א', שעוסק **"בסדרי הבחירות בסניף"**, ולפיו **"בכל סניף תיקבע ועדת קלפי, חברי הועדה יהיו שלושה חברי ארגון שאינם מועמדים לתפקיד כלשהו במוסדות הארגון"**. (הדגשה שלנו)
183. באופן דומה, נקבע בסעיף 5.7.2 לנוהל ב' שעוסק **"בבחירות לתא הפנסיונרים"**, כי ועדת הבחירות של התא יהיו כאלה **"שאינם מציגים עצמם כמועמדים לתפקידים במוסדות הקבועים ובמוסדות הועידה"**. (הדגשה שלנו)
184. עיינו הרואות אם כן, כי נוהלי ארגון המורים הם ברורים לחלוטין בקשר לועדות הקלפי ו/או ועדות הבחירות המקומיות ו/או האזוריות (שלב א' וכן שלב ב'), כך שיש מקום להחיל את אותם עקרונות גם על ועדת הבחירות הארצית, כך שבועדת הבחירות הארצית לא יכהנו חברים שהם מועמדים לתפקיד כלשהו במוסדות הארגון באותה מערכת בחירות.
- הכרעה:**
185. לאחר שהחלטנו להורות על ביטולו של סעיף 5.5.1 לנוהל ב', כך שיקבע שבועדת הבחירות הארצית לא יכהנו חברים שהם מועמדים לתפקיד כלשהו במוסדות הארגון, נותר לנו להכריע בעתירה העיקרית בענין זה, אם להורות על מינוי של מפקח חיצוני להליך הבחירות בארגון.
186. לאחר ששקלנו היטב את כל השיקולים ובחנו את הראיות, אני מחליטים לדחות בענין זה את עתירתם של התובעים, כך שאין אנו רואים כל מקום להתערב בענין זה בשיקול הדעת של מוסדות ארגון המורים ולהורות על מינוי של מפקח חיצוני להליך הבחירות בארגון.
187. כבר החלטנו לעי"ל, כי לא ראינו פגם של ממש אם בכלל במערכות הבחירות הקודמות בארגון המורים, ולכן אין מקום כי נורה על מינוי של מפקח חיצוני לבחירות בארגון.
188. יתרה מכך, אנו נותנים אמון רב במוסדות הארגון, כולל ובמיוחד ועדת הביקורת של הארגון והנהלת הארגון, כך שאין אנו רואים צורך עקב כך במינוי מפקח חיצוני להליך הבחירות בארגון.
189. אנו מקבלים לצורך זה את עמדת הארגון, כי מינוי מפקח חיצוני לבחירות בארגון, כמוה כהבעת אי אמון במוסדות הארגון, דבר שאנו דוחים על הסף.
190. בנוסף לאמור לעי"ל, גם ועדת הבחירות הארצית במשך השנים עשתה עבודתה נאמנה, אם כי החלטנו על אף האמור, מהסיבות שפורטו לעי"ל לקבוע כי בועדת הבחירות הארצית לא יכהנו חברים שהם בעצמם מתכוונים להתמודד בבחירות למוסדות הארגון השונים.
191. עוד יאמר, כי לאור העובדה כי שוכנענו כי אכן ראוי כי מי מחברי הנהלת הארגון (יו"ר מחלקת המינהל או כל מי שהנהלת הארגון תחליט לגביו) יקח חלק בעבודת ועדת הבחירות, כדי להוציא את החלטותיה לפועל, אנו קובעים כי הנהלת הארגון רשאית להחליט כי אחד מחבריה יוכל לשבת כמשקיף בלבד בועדת הבחירות, ולא כחבר בועדה – לצורך ביצוע האמור לעי"ל.
192. מכל מקום, גם בית דין זה יעשה את המוטל עליו בקשר לכל מה שמתרחש ו/או יתרחש בהליכי הבחירות השונים, כאשר בית הדין יעשה כאמור את עבודתו ללא כל מורא או משוא, וידון בכל מקרה לגופו של ענין.
193. טרם סיום חלק זה בפסק הדין, נבקש להפנות לכך כי ארגון המורים עומד תחת בקרה שוטפת של מכון התקנים הישראלי, כאשר הוצגה בפנינו תעודה של מכון התקנים הישראלי המאשרת **"כי**

מערכת ניהול האיכות של א. המורים העל יסודיים נבחנה ונסקרה ע"י מכון התקנים הישראלי ונמצאה מתאימה לדרישות התקן הישראלי והתקן הבינלאומי ... – ISO". (ראה נספח ד' לכתב ההגנה).

חלק ג' - הבחירות לתא הגימלאים:

194. בכתב תביעתו של מר רוזנטל אלינו בתיק זה, גם הוא עותר לקבלת אותם סעדים כפי שפרטנו לעי"ל, כך שפסק דין זה כאמור מתייחס לשני התיקים המאוחדים, גם לעתירתו של מר פרידמן וגם של מר רוזנטל.
195. בסעד הראשון המבוקש ע"י מר רוזנטל, גם הוא עותר לקבלת רשימת כל חברי ארגון המורים לידי, ובקשר לענין זה כבר ניתנה החלטתנו לעי"ל.
196. יחד עם זאת, יש מקום לערוך דיון נפרד בענין זה בקשר לבחירות תא הגימלאים, שאליו משויך מר רוזנטל, על אף שלא נתבקשו על ידו עתירות מיוחדות ו/או סעדים מיוחדים בקשר לתא הגימלאים.
197. תוך כדי עיון בחומר הרב שהונח בפנינו בתיקים אלו, עולה כי ענין תא הגימלאים שונה משאר הבחירות ליתר המוסדות בארגון.
198. סעיף 16 לתקנון עוסק בחברים שפרשו לגימלאות, וקובע כי "חבר שפרש לגימלאות רשאי להצביע בבחירות" ס בו לימד עד לפרישתו או בתא הגימלאים, וזאת לפי בחירתו. הליכי הבחירות יהיו בהתאם להוראות טכניות של הנהלת הארגון".
199. על פי הסמכות שהעניק התקנון להנהלת הארגון על פי סעיף זה ו/או סעיפים אחרים בתקנון, נקבעו נוהלים ע"י הנהלת הארגון בקשר להליך הבחירות בארגון, וגם בקשר לבחירות בתא הגימלאים.
200. בנוהל ב' נקבעו נוהלים שונים בקשר לתא הגימלאים, לצורך הענין נצטט מס' סעיפים ממנו, המצויים בסעיפים 5.7.7 – 5.7.10 כדלקמן:
**"ועדת הבחירות תשלח לכל חברי התא... את רשימת המועמדים לבחירה, תוך ציון מספר צירי התא שיש לבחור.
כל חבר בתא הפנסיונרים יחזיר את המעטפה ובה הרשימה עם סימול מודגש ליד שם חבר התא שבחר לציר...."**
201. היוצא מן האמור הוא, כי הבחירות בתא הגימלאים הן בחירות ארציות ולא בחירות מדורגות בשלבים כפי שקיים לגבי הבחירות בשאר מוסדות הארגון.
202. כיון שכך, ועל פי אותו עקרון מנחה שקבענו לעי"ל, לפיו בכל שלב של בחירות בארגון רשאי כל בוחר לקבל לידי את ספר הבוחרים הרלוונטי לאותו השלב, יש להחיל באופן עקרוני את אותו עקרון מנחה גם לגבי הבחירות בתא הגימלאים.
203. לאור האמור, קיימת האפשרות בפני מוסדות הארגון לנקוט באחת משתי שיטות פעולה בקשר לבחירות לתא הגימלאים:
- א. במידה ושיטת הבחירות הקיימת בתא הגימלאים תישאר כפי שהיא, במקרה זה אנו קובעים כי על ארגון המורים למסור לפי דרישתו של מי מחברי תא הגימלאים, את רשימת כל חברי הגימלאים בתא, שכולל שם, ת"ז, מס' טלפון בבית, כדי לאפשר לכל מי שחפץ בכך בתא להתמודד כציר לועידה ו/או לכל תפקיד אחר בארגון.
- בדרך זו יוכל מר רוזנטל לנסות להיבחר כציר בוועידה מטעם תא הגימלאים, לאור רצונו והודעתו כי בכונתו להתמודד על תפקיד יו"ר הנהלת א. המורים.
- ב. קיימת אפשרות נוספת והיא לשנות את שיטת הבחירות לתא הגימלאים בנוהלים חדשים, כך שיקבע, שגם הבחירות לתא הגימלאים יהיו מדורגות ובשלבים, ואם אכן כך יקבע, יחול אותו עקרון לגבי ספר הבוחרים של רשימת הגימלאים שיהיה רלוונטי בכל שלב ושלב.

לצורך כך, די אם נפנה לעדותו בפנינו של מר שמואל בן איון אשר התייחס לשיטת הבחירות בתא הגימלאים, שמבוססת על עקרון הדרוג והשליבים, אשר איננו רואים כל פסול בשיטה זו.

מתן אפשרות למועמדים לתפקידים בארגון לנהל תעמולה בעיתון ובאתר הארגון:

204. בנוסף לשני הסעדים המבוקשים המשותפים למר רוזנטל ומר פרידמן כפי שפורט לעיל, פונה מר רוזנטל בעתירתו לקבל סעד נוסף (שלא מופיע בעתירתו של מר פרידמן), לפיו נחייב את הארגון לאפשר למועמדים שמבקשים להתמודד למוסדות הארגון לנהל תעמולת בחירות בעלון של הארגון – "קשר עין" וכן באתר האינטרנט של הארגון.
205. לאחר ששקלנו עניין זה, החלטנו לדחות בקשה זו של מר רוזנטל כפי שפורטה לעיל.
206. עלון הארגון "קשר העין" וכן אתר האינטרנט של הארגון הם כלי התקשורת והשופר של הארגון, והם פועלים ככאלה במשך שנים רבות.
207. עניין זה נתון לשיקול הדעת של מוסדות הארגון ואיננו רואים מקום להתערב בשיקול דעת זה, שכן בית דין זה לא בא להחליף את רשויות ומוסדות הארגון.
208. בית הדין יתערב בשיקול הדעת ו/או בהחלטות שונות שהתקבלו במוסדות הארגון רק לעיתים נדירות, אם הוא ראה צורך לעשות כן, ובוודאי שהדבר לא יעשה כדבר שבשיגרה. איננו רואים כל פסול בנוהג שקיים בעשרות השנים בארגון, ולפיו העלון "קשר עין" ובעקבותיו אתר האינטרנט של הארגון הם כלים שלא מיועדים לתעמולת בחירות של מועמדים כאלה ואחרים.

חלק ד' - סיכום :

לאחר הדיון המפורט שערכנו בקשר לכל הסוגיות שבמחלוקת בין הצדדים בתיקים אלו, אנו מחליטים ופוסקים כדלקמן:

הבקשה לקבלת פנקס החברים של הארגון ופרטים נוספים:

209. בשלב א' של הבחירות בבתי הספר, רשאי כל מורה בכל בי"ס לקבל מראש, לפי בקשתו ממזכיר הסניף ו/או מי מטעמו, את רשימת המורים שבחרים ומשתתפים בהליך הבחירות **באותו בי"ס בעלי זכות בחירה**, לצורך בחירת צירי הועידה הארצית של הארגון.
210. בשלב ב' של הבחירות הסניפיות, רשאי כל ציר שנבחר לוועידה בכל סניף לקבל מראש, לפי בקשתו ממזכיר הסניף, את רשימת כל **צירי הועידה של אותו הסניף בו חבר אותו ציר**, לצורך בחירת חברי מועצת הארגון מטעם כל סניף בנפרד וכן יתר בעלי התפקידים מטעם אותו סניף.
211. בשלב ג' של הבחירות במועצת הארגון, רשאי כל חבר מועצת הארגון לקבל מראש, לפי בקשתו מועדת הבחירות המרכזית, את רשימת כל חברי מועצת הארגון הנבחרים, לצורך בחירת הנהלת הארגון, יו"ר הנהלת הארגון וכן ליתר התפקידים שעומדים לבחירה במועצת הארגון.
212. הפרטים שניתן למסור לצורך סעיפים 209 – 211 דלעיל הם שם החבר, ת"ז, כתובת וכן טלפון בבית בלבד.
213. בנוסף לאמור, אנו מחליטים כי כל חבר בארגון רשאי לקבל מארגון המורים רשימה של צירי הועידה, לפי בקשתו.

הבקשה למינוי שופט בדימוס לתפקיד של מפקח על הבחירות:

214. לאחר שקילת כל הטיעונים בקשר לאמור, אנו מחליטים לדחות בענין זה את עתירתם של התובעים, כך שאין אנו רואים כל מקום להתערב בענין זה בשיקול הדעת של מוסדות הארגון ולהורות על מינוי של מפקח חיצוני להליך הבחירות בארגון.

215. יחד עם זאת, החלטנו כי בועדת הבחירות הארצית – המרכזית לא יכהנו חברים שהם בעצמם מתכוונים להתמודד בבחירות למוסדות הארגון השונים. מכל מקום, אין כל מניעה מבחינת הענין כי בועדת הבחירות הארצית הנ"ל ישב חבר אחד של הנהלת הארגון כמשקיף בלבד ולא כחבר (יו"ר מחלקת המינהל או כל מי שהנהלת הארגון תמנה).

הבחירות לתא הגימלאים:

216. בקשר לכך, החלטנו כי קיימות בפני הנהלת הארגון אחת משתי אפשרויות פעולה:
א. במידה ושיטת הבחירות הקיימת בתא הגימלאים תישאר כפי שהיא, דהיינו שיטה ארצית – כללית, אנו קובעים כי במקרה זה על א. המורים למסור לפי דרישתו של מי מחברי תא הגימלאים, את רשימת כל חברי הגימלאים בתא, שכולל שם, ת"ז, כתובת ומס' טלפון בבית.
ב. במידה ומוסדות הארגון יחליטו על שינוי שיטת הבחירות בתא הגימלאים, בדרך של קבלה או קביעת נוהלים חדשים, כך שגם הבחירות לתא הגימלאים יהיו מדורגות ובשלבם, במקרה זה תימסר רשימת הבוחרים לגבי כל שלב באופן ספציפי לידי בעלי זכות הבחירה בכל שלב בנפרד.

אפשרות ניהול תעמולת בחירות בעלון "קשר עין" ובאתר הארגון:

217. לאחר שקילת הטיעונים בקשר לאמור, החלטנו לדחות בקשה זו, כיון שענין זה נתון לשיקול הדעת של מוסדות הארגון ואיננו רואים מקום להתערב בשיקול דעת זה.

הוראות בדבר מערכת הבחירות הקרובה:

218. לאור פסיקת ביהמ"ש העליון מיום 15.12.08 בתיק ע.א. 9608 /08, נידחו הבחירות שהיו אמורות להתקיים למוסדות הארגון במהלך שנת 2009.

219. ביהמ"ש העליון קבע בין היתר באותו פסק דין כי ... "לא יהיה מנוס מדחיית הבחירות כך שלמעצרים תעמוד תקופה של 30 ימים לפחות מעת שתתקבל החלטה סופית בערכאת הערעור של בית הדין ועד למועד הבחירות".

220. לאור האמור, ולאור הקושי העצום הקיים בעצם דחיית הבחירות, אנו קובעים כי הבחירות שהיו אמורות להיערך במהלך תחילת שנת 2009, יערכו באותם זמנים מקבילים ככל האפשר, במהלך שנת 2010.

221. קביעה זו שלנו נעשית מתוך הנחה, כי גם אם יוגש ערעור על פסק דין זה בפני ערכאת הערעור של בית הדין, כי ערכאת הערעור תעשה כל שביכולתה על מנת לסיים את ההליך שבפניה מהר ככל האפשר, כדי לא לגרום לדחיה נוספת של הליך הבחירות.

222. לאור הרצון לסיים הליך זה, כולל בערכאת הערעור, מהר ככל האפשר, היינו מצמצמים את הזמן להגשת הערעור ע"י מי מהצדדים בפני ערכאת הערעור של בית הדין. יחד עם זאת, ולאור סעיף 55 לתקנון הארגון שקובע כי "החלטה של ביה"ד תהיה נתונה לערעור תוך 30 יום ממסירתה", ידינו כבולות, ואיננו יכולים לצמצם מועד זה.

223. מכל מקום, ובמטרה לקדם ככל האפשר את הליכי הערעור, במידה ויהיו כאלה, אנו קובעים כי זכות ערעור על פסק דין זה לכל הצדדים תוך 15 יום ממסירת פסק הדין, וזאת כדי לאפשר את סיום הליכי הערעור, מהר ככל האפשר.

יחד עם זאת, ולאור הוראות סעיף 55 הנ"ל לתקנון, ייהפך פסק דין זה לפסק דין חלוט רק בתום 30 הימים הקבועים בתקנון, וזאת במידה ולא יוגש הערעור על ידי מי מהצדדים עד תום 30 הימים הנ"ל.

224. טרם החתימה על פסק דין זה, בית הדין מבקש להודות לכל הצדדים המעורבים בתיק זה ובמיוחד לבאי כח הצדדים – עו"ד מיכאל בך, עו"ד עינת שליו - ענבר, עו"ד סיגל פעיל, עו"ד זהר גיפס וכן עו"ד יפעת תבור על אורך הרוח שגילו בהליך הארוך שהתנהל בפנינו ועל הסיוע שנתנו לביה"ד בניהול ההליך.

225. לאור החשיבות הרבה של פסק דין זה, אנו מורים על פרסומו המלא של פסק הדין באופן מיידי באתר האינטרנט של א. המורים, וכן על פרסום חלקי של פסק הדין - כפי שיקבע בית הדין עם השינויים המחוייבים - בעלון "קשר העין" הקרוב שיתפרסם.

226. פסק דין זה ישלח באופן מיידי לב"כ שני הצדדים וכן למר אשר רוזנטל.

גב' חנה ספיר
חברת בית הדין

ד"ר אריאל בוכניק, עו"ד
אב בית הדין

גב' דורה וינברגר
סגנית אב בית הדין

ניתן היום, ט' בחשוון תש"ע, 26 באוקטובר 2009